

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 519

25 Ιουνίου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης, 1

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. οικ. 16190/1335 (1)
Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣ/ΚΩΝ ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚ/ΣΗΣ,
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 10, 11 (παρ. 3), 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86 «για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160), όπως το άρθρο 30 τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 «για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 101).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 1338/1983 «σφα

μογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α' 34) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κλπ» (Α' 70) και του άρθρου 65 του Ν. 1892/1990 (Α' 101).

3. Τις διατάξεις των άρθρων 23 (παρ. 1) και 24 του Ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (Α' 137) και των άρθρων 9 και 13 του Π.Δ/τος 473/1985 «καθορισμός και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (Α' 157).

4. Τις διατάξεις του άρθρου 11 (παρ. 2,3 και 12) και του άρθρου 13 του Ν. 1515/1985 «ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (Α' 18) όπως το άρθρο 13 τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 31 του Ν. 1650/86.

5. Τις διατάξεις του άρθρου 11 (παρ. 2,3, 12) και του άρθρου 13 του Ν. 1561/1985 «ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις» (Α' 148) όπως το άρθρο 13 τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 31 του Ν. 1650/86.

6. Τις διατάξεις του Ν. 2242/1994 «πολεοδόμηση περιοχών δεύτερης κατοικίας προστασίας φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος κλπ» (Α' 162).

7. Τις διατάξεις του Ν. 2052/1992 «Μέτρα για την αντιμετώπιση του νέφους και πολεοδομικές ρυθμίσεις» (Α' 94).

8. Τις διατάξεις του Ν. 2218/1994 «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις» (Α' 90) όπως συμπληρώθηκε με το Ν. 2240/1994 «Συμπλήρωση διατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση κ.α.» (Α' 153).

9. Τις διατάξεις του άρθρου 11 του Ν. 1739/1987 «Διευχείριση των υδατικών πόρων» (Α' 201).

10. Τις διατάξεις του Π.Δ/τος 410/1995 «Δημοτικός και Κανονικός Κώδικος» (Α' 231).

11. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 59388/3363/1988 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Τρόπος, όργανα και διαδικασία επιβολής και είσπραξης των διοικητικών προστίμων του άρθρου 35 του Ν. 1650/86» (Β' 638).

12. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 29) του Π.Δ/τος 28/28.1.1993 «καθορισμός αρμοδιοτήτων που διατηρούνται από τον Υπουργό και τις περιφερειακές υπηρεσίες

διανομαρχιακού επιπέδου του Υπουργείου Περιβάλλοντος χωροταξίας των Δημόσιων Έργων» (Α' 9).

13. Την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L375/31.12.1991).

14. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985 όπως αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154).

15. Την υπ' αριθ. οικ. 46399/1352/1986 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για: «πόσιμα», «κολύμβηση», «διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά», και «καλλιέργεια και αλιεία υστροκορειδών», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυσης των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα κλπ» (Β' 438).

16. Την υπ' αριθ. Α5/288/23.1.1986 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Ποιότητα πόσιμου νερού σε συμμόρφωση με την οδηγία 80/778/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15.7.1980» (Β' 379).

17. Την υπ' αριθ. Δ.ΔΚ/Φ44 1/21566/101-1096 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Λάμπρο Παπαδήμα και Αναστάσιο Μαντέλη» (Β' 932).

18. Την υπ' αριθ. Δ.Υ. 3α/οικ.878/4.10.96 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας Πρόνοιας Εμμονουήλ Σκουλάκη και Θ. Κοτσώνη» (Β' 924).

19. Την υπ. αριθ. Δ17α/03/99/0221/29.10.96 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος, χωροταξίας και Δημ. Έργων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημ. Έργων Χρήστο Βερελή και Θεόδωρο Καλιαπάνο» (Β' 1006), αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Με την απόφαση αυτή οπισκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 10 και 11 (παρ. 3) του Ν. 1650/1986 και συγχρόνως η εναρμόνιση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» που έχει δημοσιευθεί στην Ελληνική γλώσσα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 375 σελ. 1/31.12.1991) ώστε με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη μείωση της ρύπανσης των νερών αλλά και την πρόληψη της περαιτέρω ρύπανσής τους που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης, να επιτυγχάνεται πιο αποτελεσματικά η προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης νοούνται ως:

α. «υπόγεια ύδατα», όλα τα ύδατα που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους στη ζώνη κορεσμού και σε άμεση επαφή με το έδαφος ή το υπέδαφος.

β. «γλυκά ύδατα», τα φυσικά ύδατα χαμηλής περιεκτικότητας σε άλατα τα οποία γενικά είναι αποδεκτά προς υδροληψία και επεξεργασία για την παραγωγή πόσιμου νερού.

γ. «αζωτούχος ένωση», κάθε ουσία που περιέχει άζωτο, εκτός του αερίου μοριακού αζώτου.

δ. «ζώο», κάθε ζώο που εκτρέφεται με σκοπό την εκμετάλλευση ή το κέρδος.

ε. «λίπασμα», κάθε ουσία που περιέχει αζωτούχο ένωση ή ενώσεις και διασπείρεται στο έδαφος προκειμένου να τονώσει την ανάπτυξη των φυτών, συμπεριλαμβανομένης και της κόπρου, των καταλοίπων ιχθυοτροφείων και της λυματολάσσης.

στ. «χημικό λίπασμα», κάθε βιομηχανικώς παρασκευαζόμενο λίπασμα.

ζ. «κόπρος», τα περιπτώματα ζώων ή μείγμα στρωμνής και περιττωμάτων ζώων, έστω και μεταποιημένα.

η. «διασπορά στο έδαφος», η προσθήκη υλικών στο έδαφος, είτε με διασκορπισμό στην επιφάνεια του εδάφους, είτε με έγχυση στο έδαφος, είτε με παροχώματους, είτε με ανάμειξη με τα επιφανειακά στρώματα του εδάφους.

θ. «ευτροφισμός», ο εμπλουτισμός του νερού με αζωτούχες ενώσεις, με αποτέλεσμα την επιτάχυνση της ανάπτυξης των φυκών και των ανώτερων μορφών φυτικής ζωής, με αποτέλεσμα την ανεπιθύμητη διαταραχή της ισορροπίας των οργανισμών που ζουν στο νερό και της ποιότητας των συγκεκριμένων υδάτων.

ι. «ρύπανση», η άμεση ή έμμεση απόρριψη στο υδάτινο περιβάλλον αζωτούχων ενώσεων γεωργικής προέλευσης, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται για την ανθρώπινη υγεία, βλάβες στους ζώντες οργανισμούς και στα υδάτινα οικοσυστήματα ή ζημιές στις εγκαταστάσεις αναψυχής ή να παροκωλύονται άλλες θεμιτές χρήσεις του νερού.

ια. «ευπρόσβληση ζώνη», οι περικοχές ξηράς που χαρακτηρίζονται έτσι σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Κατάρτιση κωδικών ορθής γεωργικής πρακτικής

1. Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Γεωργίας κατάρτιζονται: α) ένας ή περισσότεροι κωδικές ορθής γεωργικής πρακτικής οι οποίοι περιέχουν οδηγίες που καλύπτουν τουλάχιστον τα στοιχεία που περιγράφονται στο Παράρτημα II (σημείο Α) του άρθρου Β της απόφασης αυτής, και θα εφαρμόζονται προαιρετικά από τους γεωργούς, καθώς και

β. Όπου απαιτείται, πρόγραμμα προώθησης της εφαρμογής του ή των κώδικα (κών) αυτού (ών), το οποίο εμπειρικές και πρόβλεψη για την επιμόρφωση και ενημέρωση των γεωργών.

Ο ή οι κώδικας (ες) ορθής γεωργικής πρακτικής εγκρίνεται (ονται) με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, μέσα σε έξη (6) μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας και διαβιβάζονται στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ.

2. Το Υπουργείο Γεωργίας διαβιβάζει στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 4

Χαρακτηρισμός ευπρόσβλητων ζωνών

Κατάρτιση - Αναθεώρηση καταλόγου

1. Με κοινή Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των συναρμόδιων Υπουργών Ανάπτυξης, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γεωργίας και Υγείας Πρόνοιας, προσδιορίζονται σύμφωνα με τα κριτήρια του Παραρτήματος I του άρθρου Β τα νερά που υφίστανται ρύ-

πανση καθώς και τα νερά που ενδέχεται να την υποστούν εάν δεν καταρτισθούν και εφαρμοσθούν τα προγράμματα δράσης που προβλέπεται στα άρθρα 5 της παρούσας απόφασης.

2. Τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία Ανάπτυξης (Γεν. Δ/ση Φυσικού Πλαύτου), Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γεωργίας, και Υγείας και Πρόνοιας, χαρακτηρίζει σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 ως ευπρόσβλητες ζώνες τις χερσαίες εκείνες περιοχές των οποίων τα νερά απορρέουν στα νερά που έχουν προσδιορισθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 και συμβάλλουν στην ρύπανσή τους.

Όπως άνω χαρακτηρισμός μπορεί να γίνει και μέσα σε 2 μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης εφόσον ήδη μέχρι την ημερομηνία αυτή έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού. Ο χαρακτηρισμός των ευπρόσβλητων ζωνών και η κατάρτιση σχετικού καταλόγου ή ενδεχομένως και η αναθεώρησή του, γίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και των άνω συναρμόδιων Υπουργών.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατόν τον ως άνω κατάλογο των ευπρόσβλητων ζωνών στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Για τον χαρακτηρισμό των ευπρόσβλητων ζωνών και την αναθεώρησή του σχετικού καταλόγου θα πρέπει:

α. Για ένα χρόνο οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και των συναρμόδιων Υπουργείων να παροκολουθούν τη συγκέντρωση νιτρικών ιόντων στα γλυκά νερά:

i. Σε σταθμούς δειγματοληψίας για επιφανειακά νερά, δηλαδή σε θέσεις όπου αντλείται το νερά επιφανείας πριν την αποστολή του για να υποστεί τη διαδικασία καθορισμού ή/και σε άλλους σταθμούς δειγματοληψίας που είναι αντιπροσωπευτικοί των επιφανειακών νερών, τουλάχιστον μία φορά το μήνα και συχνότερο στις εποχές των πλημμύρων.

ii. Σε σταθμούς δειγματοληψίας αντιπροσωπευτικούς των υπόγειων υδροφόρων οριζόντων σε τακτά χρονικά διαστήματα και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της υπ' αριθ. Α5/288/23.1.1986 ΚΥΑ.

β. Να επαναλαμβάνουν το ως άνω πρόγραμμα παροκολούθησης τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια, εκτός από τους σταθμούς δειγματοληψίας όπου η συγκέντρωση νιτρικών ιόντων σε όλα τα προηγούμενα δείγματα ήταν κάτω των 25 mg/l και στους οποίους δεν έχει διαπιστωθεί κανένας νέος παράγοντας που να μπορεί να αυξήσει την περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα, οπότε το πρόγραμμα, παρακολούθησης αρκεί να επαναλαμβάνεται μόνο κάθε οκτώ χρόνια.

γ. Να επανεξετάζουν κάθε τέσσερα χρόνια την κατάσταση των γλυκών επιφανειακών νερών, των νερών των εκβολών ποταμών και των παράκτιων νερών τους από πλευράς ευτροφισμού.

Οι μέθοδοι μετρήσεων αναφοράς που χρησιμοποιούνται είναι αυτές που εκτίθενται στο Παράρτημα IV του άρθρου 8 της παρούσας απόφασης.

4. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία που αναφέρονται στην παράγραφο (2) επανεξετάζει και εφόσον κρίνεται αναγκαίο προβαίνει με την ίδια διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2 σε αναθεώρηση ή συμπλήρωση του καταλόγου των ευπρόσβλητων ζωνών σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα, ταυλά-

χιστον κάθε τέσσερα χρόνια, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές και οι απρόβλεπτοι κατά τον προηγούμενο χαρακτηρισμό παράγοντες.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ κοινοποιεί μέσα σε έξη (6) μήνες κάθε αναθεώρηση ή συμπλήρωση του καταλόγου αυτού στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

5. Απαλλαγή από την υποχρέωση του χαρακτηρισμού συγκεκριμένων ευπρόσβλητων ζωνών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, υπάρχει μόνο στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές έχουν καταρτίσει και εφαρμόζουν στα σύνορα της ελληνικής επικράτειας τα προγράμματα δράσης που προβλέπονται στο άρθρο 5 της παρούσας απόφασης.

6. Όταν τα νερά που έχουν προσδιορισθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 από τις αρμόδιες αρχές υφίστανται ρύπανση από τα νερά άλλου Κράτους - μέλους που απορρέουν αμέσως ή εμμέσως σε αυτά, τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ μπορεί να κοινοποιεί τα σχετικά στοιχεία στο άλλο κράτος - Μέλος καθώς και στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα ενδιαφερόμενα Κράτη - μέλη οργανώνουν, ενδεχομένως μαζί με την Επιτροπή τις κατάλληλες συνεννοήσεις για τον εντοπισμό των εν λόγω πηγών και για την λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας των ρυπαινόμενων νερών, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και του Κοινοτικού δικαίου.

Άρθρο 5

Κατάρτιση προγραμμάτων δράσης

1. Μέσα σε ένα χρόνο από τον αρχικό χαρακτηρισμό των ευπρόσβλητων ζωνών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 ή από κάθε χαρακτηρισμό σύμφωνα με την παραγρ. 4 του ίδιου άρθρου εκπονούνται, με μέριμνα του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ προγράμματα δράσης για τις χαρακτηρισμένες ευπρόσβλητες ζώνες ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας απόφασης.

Ένα πρόγραμμα δράσης μπορεί να αφορά όλες τις ευπρόσβλητες ζώνες της Επικράτειας ή όταν κρίνεται σκόπιμο είναι δυνατόν να καταρτίζονται διαφορετικά προγράμματα δράσης για κάποιες ευπρόσβλητες ζώνες ή τμήματα ζωνών.

2. Για την αποτελεσματική υλοποίηση των διατάξεων της παραγράφου 1 συστήνεται επιτροπή από εκπροσώπους των Υπουργείων Ανάπτυξης, (Γεν. Δ/ση Φυσικού Πλούτου), Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γεωργίας, Υγείας και Πρόνοιας, και ΠΕΧΩΔΕ, καθώς και από εμπειρογνώμονες των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Στην επιτροπή αυτή μπορούν επίσης να συμμετέχουν και επιστήμονες που λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο της. Τα μέλη της ως άνω επιτροπής προτείνονται από τους φορείς που εκπροσωπούν και ορίζονται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των μελών, θέματα αμοιβών των μελών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της επιτροπής. Η επιτροπή συγκαλείται με μέριμνα της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Έργο της επιτροπής αυτής είναι:

α. Η από κοινού κατάρτιση των προβλεπόμενων στην παράγραφο 1 προγραμμάτων δράσης.

Προτάσεις για τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων ή ενισχυμένων δράσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6.

Η από κοινού κατάρτιση κατάλληλων προγραμμάτων παρακολούθησης ώστε να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων δράσης.

προτάσεις για την αναθεώρηση των εθνικών προγραμμάτων δράσης και για τη λήψη οποιουδήποτε πρόσθετου μέτρου σύμφωνα με την παράγραφο 8.

β. Η γνωμοδότηση προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ για κάθε θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης.

3. Για την κατάρτιση των προγραμμάτων δράσης λαμβάνονται υπόψη:

α. Τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία, και μάλιστα εκείνα που αφορούν τις σχετικές εισροές αζώτου γεωργικής και άλλης προέλευσης.

β. Οι περιβαλλοντικές συνθήκες στις συγκεκριμένες περιοχές.

4. Τα προγράμματα δράσης εφαρμόζονται μέσα δύο χρόνια από την έγκρισή τους και περιλαμβάνουν τα εξής υποχρεωτικά μέτρα.

α. Τα μέτρα του Παραρτήματος ΙΙΙ του άρθρου 8.

β. Τα μέτρα τα οποία περιλαμβάνονται στον ή στους κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, εκτός από όσα στερούνται σημασίας λόγω των μέτρων του Παραρτήματος ΙΙΙ του άρθρου 8.

5. Τα προγράμματα δράσης και παρακολούθησης εγκρίνονται με κοινή Απόφαση των Υπουργών Γεωργίας ΠΕΧΩΔΕ, μετά από εισήγηση της επιτροπής της παραγράφου 2 και γνώμη της (ων) οικείας (ων) Νομαρχιακής (ων) Αυτοδιοίκησης (ων).

6. Με μέριμνα του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ μετά από εισήγηση της επιτροπής που προβλέπεται στην Παράγραφο 2 λαμβάνονται σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα ή ενεσχυμένες δράσεις εάν εξαρχής ή με βάση των πείρα που αποκτάται κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης, καθίσταται καταφανές ότι τα μέτρα της παραγράφου 4 δεν επαρκούν για την επίτευξη των στόχων της παρούσας απόφασης. Κατά την επιλογή των μέτρων αυτών ή δράσεων λαμβάνονται υπόψη η αποτελεσματικότητα τους καθώς και το κόστος τους σε συνδυασμό με άλλα δυνατά προληπτικά μέτρα.

7. Σε περίπτωση που τα προγράμματα δράσης εφαρμόζονται σε ολόκληρη την επικράτεια, παρακολουθείται η περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των επιφανειακών και υπόγειων νερών σε επιλεγμένα σημεία μέτρησης, ώστε να προσδιορίζεται ή έκταση της γεωργικής νιτρορύπανσης των νερών.

8. Το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία επανεξετάζει και ενδεχομένως αναθεωρεί μετά από εισήγηση της επιτροπής που προβλέπεται στην παραγρ. 2, τα εθνικά προγράμματα δράσης και οποιοδήποτε πρόσθετο μέτρο έχει ληφθεί σύμφωνα με την παραγρ. 6, τουλάχιστον κάθε τέσσερα (4) χρόνια. Η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ ενημερώνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κάθε τροποποίηση των προγραμμάτων δράσης.

Άρθρο 6

Υποβολή έκθεσης

1. Τέσσερις (4) μήνες μετά την εκπόνηση των προγραμμάτων δράσης που προβλέπονται στο άρθρο 5 το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία καταρτίζει την πρώτη έκθεση με τις πληροφορίες που περιγράφονται στο Παράρτημα V του άρθρου 8 της παρού-

σας απόφασης. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα σε 1 μήνα από την παρέλευση του ως άνω τετραμήνου.

2. Η δεύτερη ως άνω έκθεση θα καταρτισθεί μέχρι το τέλος του 1999 και έκτοτε οι εκθέσεις που θα ακολουθούν θα καταρτίζονται κάθε τέσσερα χρόνια. Κάθε έκθεση από τις αναφερόμενες στην παράγραφο αυτή θα υποβάλλεται στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα σε έξη (6) μήνες από το τέλος της περιόδου στην οποία αναφέρεται.

Άρθρο 7

Κυρώσεις

1. Σε οποιονδήποτε γίνεται αίτιος παράβασης των διατάξεων της παρούσας απόφασης με πράξη ή παράλειψη, επιβάλλονται οι ποινικές, αστικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του Ν. 1650/86 όπως το τελευταίο αυτό άρθρο τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παραγρ. 12) του Ν. 1892/1990 (Α 101).

2. Ειδικότερα για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 1515/85 και του άρθρου 13 του Ν. 1501/85 όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το άρθρο 31 (παραγρ. 6 και 7) αντίστοιχα του Ν. 1650/86.

3. Οι κυρώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους (1 και 2) επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 8

Παραρτήματα

1. Πρασαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, V, & V που ακολουθούν.

Τα Παραρτήματα της απόφασης αυτής είναι δυνατόν να προσαρμόζονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ/(L375/1/31.12.91).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1

A. Για τον προσδιορισμό των υδάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Κατά πόσον η περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των γλυκών επιφανειακών υδάτων, ιδιαίτερα εκείνων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για τη λήψη πόσιμου νερού, υπερβαίνει ή θα μπορούσε να υπερβαίνει, εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5, την περιεκτικότητα που καθορίζεται στην υπ' αριθ. 46300/1352 Κ.Υ.Α.

2. Κατά πόσον τα υπόγεια νερά περιέχουν ή θα μπορούσαν να περιέχουν περισσότερο από 50 mg/l νιτρικών ιόντων εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5.

3. Κατά πόσον φυσικές λίμνες γλυκού νερού, άλλοι χώροι γλυκού νερού, εκβολές ποταμών, παράκτια και θαλάσσια νερά διαπιστώνεται ότι είναι ή ότι μπορεί να γίνουν ευτραφικά στο προσεχές μέλλον εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5.

B. Κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών λαμβάνονται επίσης υπόψη:

1. Τα φυσικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των υδάτων και του εδάφους.

2. Οι τρέχουσες γνώσεις σχετικά με τη συμπεριφορά των αζωτούχων ενώσεων στο περιβάλλον (νερό και έδαφος).

3. Οι τρέχουσες γνώσεις για τις επιπτώσεις των δράσεων που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΩΔΙΚΑΣ (ΕΣ) ΟΡΘΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

A. Ο κώδικας ή οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής που αποβλέπουν στη μείωση της νιτρορύπανσης και συνεκτιμούν τις συνθήκες που επικρατούν στις διάφορες περιοχές της Ευρ. Κοινότητας, οφείλουν να περιλαμβάνουν κανόνες σχετικά με τα παρακάτω θέματα, εφόσον αυτά έχουν σημασία στις εκάστοτε συνθήκες:

1. Τις χρονικές περιόδους κατά τις οποίες δεν ενδεικνύεται η διασπορά λιπασμάτων στο έδαφος.

2. Τη διασπορά λιπασμάτων σε επικλινή εδάφη.

3. Τη διασπορά λιπασμάτων σε εδάφη, κεκορεσμένα με νερό, πλημμυρισμένα, παγωμένα ή σκεπασμένα με χιόνι.

4. Τις προϋποθέσεις διασποράς λιπασμάτων στο έδαφος κοντά σε υδάτινα ρεύματα.

5. Τη χωρητικότητα και τον τρόπο κατασκευής των δοχείων αποθήκευσης της κόπρου, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για πρόληψη της ρύπανσης των υδάτων από την απορροή και τη διαρροή, στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, υγρών που περιέχουν κόπρη και λυμάτων από αποθηκευμένα φυτικά υλικά όπως π.χ. από ενσφαιρωμένη χορτονομή.

6. Μεθόδους για τη διασπορά στο έδαφος τόσο χημικών λιπασμάτων όσο και κόπρου συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας και της ομοιομορφίας της διασποράς, που να διατηρούν τις απώλειες θρεπτικών στοιχείων στο νερό σε αποδεκτό επίπεδο.

B. Ο ή οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τα εξής θέματα:

7. Τη διαχείριση της χρήσης γης, συμπεριλαμβανομένης της χρησιμοποίησης συστημάτων αμειψιοπορίας και της αναλογίας της καλλιεργήσιμης επιφάνειας που διατίθεται σε πολυετείς καλλιέργειες αφενός και σε ετήσιες αροτραίες καλλιέργειες αφετέρου.

8. Τη διατήρηση μίας ελάχιστης φυτικής κάλυψης κατά τη διάρκεια (βροχερών) περιόδων, ώστε να απορροφά από το έδαφος άζωτο, το οποίο αλλιώς θα ρυπάνει το νερό με νιτρικά ιόντα.

9. Την ενθάρρυνση της κατάρτισης σχεδίων λίπανσης ανά αγρόκτημα και την τήρηση αρχείων για τη χρήση των λιπασμάτων.

10. Την πρόληψη της ρύπανσης των νερών από την απορροή και την καθοδική κίνηση του ύδατος πέραν των ριζών των καλλιεργούμενων φυτών στα αδρευτικά συστήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΕΡΙΛΗΦΘΟΥΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 5, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4 ΣΤΟΙΧΕΙΟ (α).

1. Τα μέτρα θα περιλαμβάνουν κανόνες σχετικούς με:

i. Τις περιόδους κατά τις οποίες θα απαγορεύεται η διασπορά στο έδαφος ορισμένων τύπων λιπασμάτων.

ii. Τη χωρητικότητα των δοχείων αποθήκευσης κοπριάς.

Η χωρητικότητα αυτή πρέπει να υπερβαίνει τη χωρητικότητα που απαιτείται για αποθήκευση κατά τη διάρκεια της μακρότερης περιόδου κατά την οποία απογορεύεται η διασπορά κοπριάς στο έδαφος στην ευπρόσβλητη ζώνη, εκτός των εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι κάθε πλεονάζουσα ποσότητα κοπριάς πέραν από όση χωρούν τα δο-

χεία θα διατίθεται κατά τρόπο, αβλαβή για το περιβάλλον.

iii. Τον περιορισμό της ποσότητας λιπάσματος που επιτρέπεται να διασπείρεται στο έδαφος, στα πλαίσια της ορθής γεωργικής πρακτικής, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών της εν λόγω ευπρόσβλητης ζώνης και ιδίως:

α. Των εδαφολογικών συνθηκών, του τύπου εδάφους και της κλίσης του.

β. Των κλιματικών, βροχομετρικών και αρδευτικών συνθηκών.

γ. Της χρήσης του εδάφους και των γεωργικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων και των συστημάτων αμειψιοπορίας, και βάσει ισορροπίας μεταξύ:

i. Των προβλεπομένων αναγκών των καλλιεργειών σε άζωτο, και

ii. Της ποσότητας αζώτου που διατίθεται για τις καλλιέργειες από το έδαφος και από τη λίπανση, που αντιστοιχεί προς:

Την ποσότητα αζώτου που ενυπάρχει στο έδαφος τη στιγμή κατά την οποία οι καλλιέργειες αρχίζουν να το χρησιμοποιούν σε σημαντικό βαθμό (υπόλοιπες ποσότητες κατά το πέρας του χειμώνα).

Το άζωτο που αντλείται από το ισοζύγιο της μετατροπής των αποθεμάτων οργανικού αζώτου του εδάφους σε ανόργανες ουσίες.

Την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα ζωικά περιπτώματα.

Την εισροή αζωτούχων ενώσεων από τα χημικά και άλλα λιπάσματα.

2. Τα μέτρα αυτά εξασφαλίζουν ότι, για κάθε γεωργική ή κτηνοτροφική μονάδα, η ποσότητα κόπρου που πρασιθίζεται κάθε χρόνο στο έδαφος, είτε από ανθρώπους είτε από τα ίδια τα ζώα, δεν υπερβαίνει μία καθορισμένη ποσότητα ανά εκτάριο:

Η ποσότητα αυτή ανά εκτάριο είναι η ποσότητα κόπρου που περιέχει 170 Kg άζωτο.

Ωστόσο:

α. Κατά το πρώτο τετραετές πρόγραμμα δράσης είναι δυνατόν να επιτρέπεται η διασπορά ποσότητας κόπρου που περιέχει μέχρι και 210 kg άζωτο.

β. Κατά τη διάρκεια του πρώτου τετραετούς προγράμματος δράσης και μετά απ' αυτό, είναι δυνατόν να ορίζονται ποσότητες διαφορετικές από τις προαναφερόμενες. Οι ποσότητες αυτές πρέπει να καθορίζονται έτσι ώστε να μην θέτουν σε κίνδυνο την επιτευξη των στόχων του άρθρου 1 και πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, όπως π.χ.

Παρατεταμένες καλλιεργητικές περιόδους.

Καλλιέργειες με μεγάλες ανάγκες αζώτου.

Υψηλή βροχόπτωση στην ευπρόσβλητη ζώνη.

Εδάφη με ιδιαίτερα μεγάλη απονιτροποιητική ικανότητα.

Εάν επιτρέπεται η διασπορά διαφορετικής ποσότητας δυνάμει του στοιχείου (β), το Υπ. Γεωργίας, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή Ε.Κ. η οποία εξετάζει την αιτιολόγηση με τη διαδικασία του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.

3. Οι ποσότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι δυνατόν να υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των ζώων.

4. Το Υπ. Γεωργίας ενημερώνει την Επιτροπή Ε.Κ. για τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η παράγραφος 2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

Χημικά λιπάσματα

Οι αζωτούχες ενώσεις μετρώνται με τη μέθοδο που πε-

ριγράφεται στην οδηγία 77/535/ΕΟΚ της Επιτροπής της 22ας Ιουνίου 1977 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των Κρατών Μελών των σχετικών με τις μεθόδους δειγματοληψίας και αναλύσεως των λιπασμάτων, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τη οδηγία 89/519/ΕΟΚ.

Γλυκά, παράκτια και θαλάσσια ύδατα.

Η συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων μετράται σύμφωνα με το άρθρο 4α παράγραφος 3 της απόφασης 77/795/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1977 περί καθιερώσεως κοινής διαδικασίας ανταλλαγής πληροφοριών για την ποιότητα των γλυκών επιφανειακών υδάτων της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 86/574/ΕΟΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 6

1. Δήλωση σχετικά με την προληπτική δράση που προβλέπεται στο άρθρο 3.

2. Χάρτης όπου εμφανίζονται:

α. Τα ύδατα που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 και το παράρτημα I και όπου αναφέρονται τα κριτήρια του παραρτήματος I που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό αυτό.

β. Οι ζώνες που έχουν χαρακτηριστεί ευπρόσβλητες, όπου θα διακρίνονται οι ζώνες που προϋπήρχαν από εκείνες που χαρακτηρίστηκαν στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη έκθεση.

3. Περίληψη αποτελεσμάτων της παρακολούθησης που προβλέπεται στο άρθρο 4 (παραγ. 3) στην οποία θα συμπεριλαμβάνεται αναφορά των λόγων για τους οποίους χαρακτηρίστηκε κάθε ευπρόσβλητη ζώνη καθώς και των λόγων για τους οποίους τροποποιήθηκαν ή συμπληρώθηκαν οι χαρακτηρισμοί αυτοί.

4. Περίληψη των προγραμμάτων δράσης που καταρτίζονται δυνάμει του άρθρου 5, και ειδικότερα:

α. Τα μέτρα που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4 στοιχεία (α) και (β).

β. Οι πληροφορίες που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος III παράγραφος 4.

γ. Τυχόν συμπληρωματικά μέτρα ή ενισχυμένες δράσεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 6.

δ. Περίληψη των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων παρακολούθησης που εφαρμόζονται δυνάμει του άρθρου 5 (παραγρ. 2, 5 και 7).

ε. Εκτιμήσεις σχετικά με τις πιθανολογούμενες προθεσμίες μέσα στις οποίες είναι δυνατόν να αναμένεται ότι να νερά που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, θα ανταποκριθούν στα μέτρα που προβλέπει το πρόγραμμα δράσης, καθώς και αναφορά του βαθμού αβεβαιότητας των εκτιμήσεων αυτών.

Άρθρο 9

Από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Άρθρο 10

Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζεται από αυτήν καταργείται.

Άρθρο 11

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημο-

σίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 1997

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΛΗΜΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σ. Γ. ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΘΕΟΔ. ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΕΜΜΑΝ. ΣΚΟΥΛΑΚΗΣ